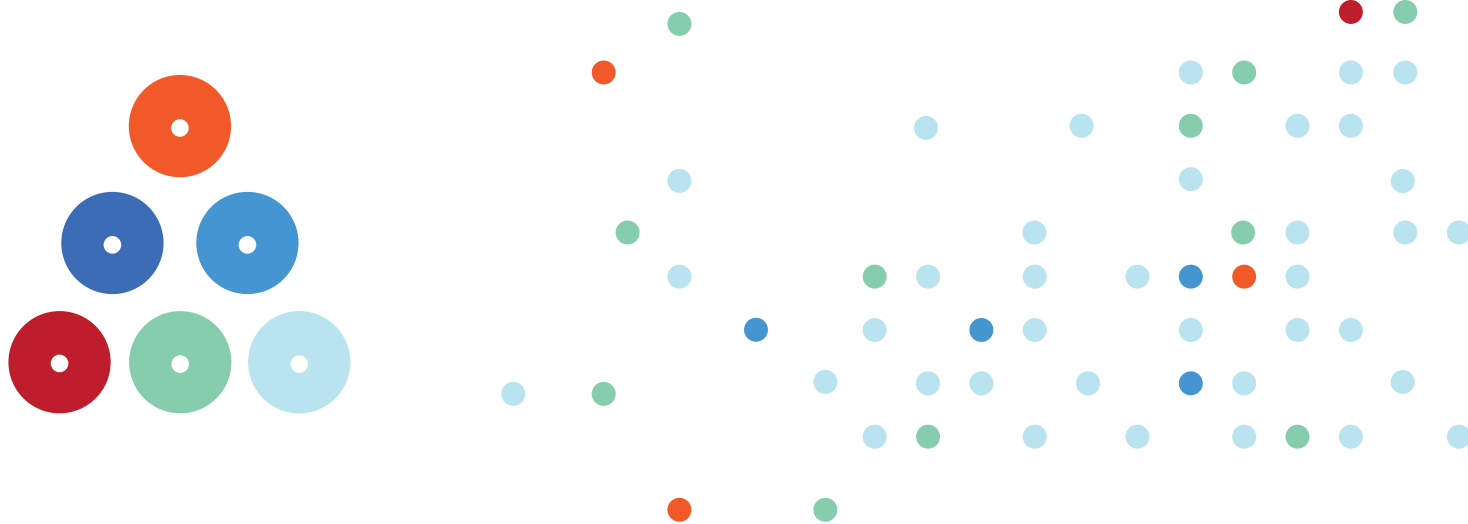

SZAKMAI NAP

**Hazai és külföldi tanulmányok integrációja:
a hallgatói tanácsadás szerepe az európai képzési integráció segítésében**

A rendezvény időpontja és helyszíne: 2011. szeptember 1., ELTE PPK Izabella utca 46. II. em. 216

A konferencia szervezői:

Puskás-Vajda Zsuzsanna – FETA elnök, Vida Katalin – FETA kutatási asszisztens, Gerencsér Dóra – FETA Ifjúsági Tagozatvezető,
Szegedi Eszter – TKA Tudásmenedzsment Csoport, csoportvezető, Csernovitz Adél – TKA Tudásmenedzsment Csoport, projektkoordinátor,
B. Kabai Erzsébet – FETA

ELŐSZÓ

„Hazai és külföldi tanulmányok integrációja: a hallgatói tanácsadás szerepe az európai képzési integráció segítésében” címmel **2011. szeptember 1-én** a Felsőoktatási Tanácsadás Egyesület a Tempus Közalapítvánnyal közösen szakmai napot tart. A témában érintett szakemberek széles körének bevonásával megvalósuló rendezvény az első azoknak a tematikus műhelymunkáknak a sorában, amelyeket az Európai Bizottság által támogatott „Raising Awareness of Lifelong learning strategies – E&T2020 in Hungary” című komplex program keretében kerülnek megrendezésre. A program felsőoktatásra vonatkozó szakmai elképzelésében kiemelt témaként szerepel a kapcsolatépítés a felsőoktatás és a munkaerőpiac között – az EU2020 stratégia „Új munkahelyekhez szükséges új készségek” programjához kapcsolódóan.

A szakmai nap célja, hogy a felsőoktatási tanácsadás szellemében és rendszerében a hallgatói szolgáltatások szereplőinek részvételével hozzájáruljon az Erasmus ösztöndíj lehetőség maximálás és hatékony kihasználásához és kamatoztatásához. Célunk továbbá, hogy a résztvevők megerősödjenek a szakmai identitásukban, és vállalt feladataik ellátását megkönnyítse a kompetencia területek egyeztetett kijelölése és a rendelkezésre álló erőforrások hatékonyabb használata, konkrétan tudjanak rövid tevékenységi vázlatot, ütemezést készíteni, hogy valóban közép-távon legyen hatása, folytatása a szakmai napnak.

Az Erasmus ösztöndíj időszaka egy kiemelten fontos lehetőség a tanulmányi eredmények, a személyes fejlődés és a munkaerőpiaci versenyképesség növelésében egyaránt. Ugyanakkor az Erasmus program keretében külföldre utazó diákok számos nehézséggel kell, hogy megküzdjenek a tanulmányaik során, mint pl. az idegen nyelvű, eltérő rendszerű oktatás, a megfelelő anyagi háttér és a megfelelő szállás biztosítása, stb. A nehézségek némelyike részben pszichés – az új közösségbe való beilleszkedés, a korábbi kapcsolatok fellazulása pszichológiai értelemben vett megküzdést igényel a programban résztvevőktől. A nagy lehetőség egyszerre lelkesíti és tölti el szorongással a fiatalokat. A témát plenáris előadásokon és műhelybeszélgetéseken keresztül kooperatív tanulási esemény keretében kívánjuk körüljárni. Számítunk a résztvevők aktív közreműködésére, hogy együtt gondolkodva azonosíthassunk jó gyakorlatokat, illetve ajánlásokat fogalmazunk meg.

*Jó együttműködést és hatékony kapcsolatháló építést kívánnak:
a szervezők*

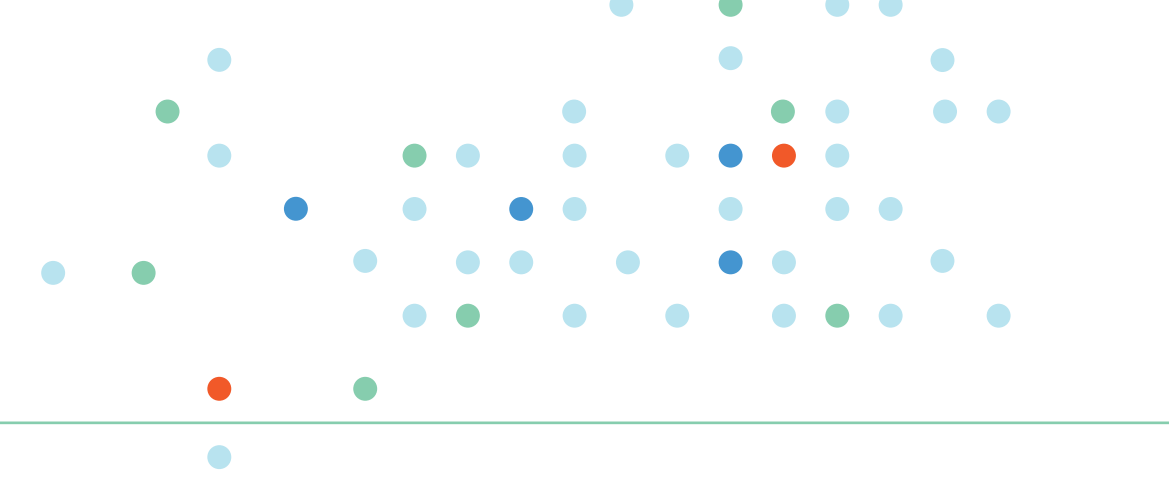
PROGRAM

- **09:30–09:50** Megnyitó. Köszöntők.
- **09:50–10:10** Dr. Kiss István: Hallgatói szolgáltatások rendszere és ebben az Erasmusra indulók, érkezők
- **10:10–10:30** Dr. Lisznyai Sándor: A bejövő Erasmus diákok kríziseinek ismertetése az egyéni counselling felől közelítve
- **10:30–10:50** Puskás-Vajda Zsuzsa: Mire kell felkészíteni a diákokat? A fogadó egyetemek intézményi kultúrájáról a visszatérő ERASMUS diákok narratívái alapján.
- **10:50–11:10** Dr. Nemeslaki András: Az üzleti versenyképesség növelésének lehetőségei az Erasmus programmal
- **11:10–11:30** Füzi Virág: Erasmus tréningek – a kiutazó hallgatók indulás előtti felkészítésének és a visszaérkezés utáni reintegráció segítésének jelentősége a gyakorlatban
- **11:30–12:00** Kávészünet

- **12:00–13:30** WORLD CAFE módszerű beszélgetések: Az együttműködés keretei. A probléma felismerése, továbbirányítás és a szupervízió fontossága. Szintezett tanácsadói szolgáltatások. (Fő facilitátor Dr. Kiss István, Co: Kiss Virág, Füzi Virág)
- **13:30–14:30** Szendvics ebéd és networking
- **14:30–16:00** Ajánlások kidolgozása az alábbi szekciókban:
I. Hallgatói összefogás (ajánlott: kortársak, mentorok, HÖK Külügyi Bizottság tagok részére) (Füzi Virág és Takács Rita)
II. Tanulási tanácsadás (Dr. Dávid Mária és Burgyán Annamária)
III. E-Counselling Erasmus diákoknak (Dr. Szenes Márta és Sebő Tamás)
IV. Az üzleti versenyképesség növelésének lehetőségei az Erasmus programmal (Dr. Nemeslaki András és László Noémi)
- **16:00–16:30** Összegzés: a munkacsoport ajánlások ismertetése és a szakmai nap bezárása

A szervezési feladatok megkönnyítése érdekében, kérjük, regisztráljon honlapunkon <http://www.feta.hu>.

A rendezvényen a részvétel ingyenes!

KISS ISTVÁN

Eötvös Lóránd Tudományegyetem PPK Budapest, FETA

HALLGATÓI SZOLGÁLTATÁSOK RENDSZERE ÉS EBBEN AZ ERASMUSRA INDULÓK, ÉRKEZŐK

Az ERASMUS ösztöndíjjal külföldi tanulmányokat folytató hallgatók életpálya-építési előnye az elmúlt másfél évtizedben csökkenni látszik a nemzetközi kutatások fényében. Miközben a versenyszféra munkaadói szinte már alapvető elvárásként követelik meg az interkulturális ismereteket és fontosnak tartják a külföldön szerzett szakmai gyakorlatot, az akadémiai pályafutásra, illetve a tanári pályára készülő jelöltek esetében e tényezők továbbra is kiemelkedően fontos versenyelőnyt képviselnek.

Kevésbé a külföldön gyűjtött ismeretek, mint inkább a kiépíthető szakmai kapcsolatok, a nemzetközi kutató hálózatokba való bekapcsolódás lehetősége képeznek értéket ebben a folyamatban.

A program keretében külföldre utazók – és itt elsősorban a hallgatókról van szó - gyakran arról számolnak be a diáktanácsadók munkatársainak: érdemes lett volna jobban felkészülniük az utazásra, célszerűbb lett volna jobban hasznosítani a rendelkezésre álló időt, lehetőségeket.

Számos feltétel befolyásolja, hogyan gondolkodnak a hallgatók és oktatók a külföldi résztanulmányok nyújtotta előnyökről és esetleges hátrányokról, nehézségekről. E sztereotípiák ismerete és módosítása a tanácsadással, információnyújtással és irányítással foglalkozó szakemberek munkájának eredményessége szempontjából kulcsfontosságú. E tevékenység eredményességét egy jól szervezett, hálózatos rendszerben működő tanácsadó rendszer biztosíthatja.

DR. LISZNYAI SÁNDOR

Eötvös Lóránd Tudományegyetem PPK Budapest, FETA

A BEJÖVŐ ERASMUS DIÁKOK KRÍZISEINEK ISMERTETÉSE AZ EGYÉNI COUNSELLING FELŐL KÖZELÍTVE

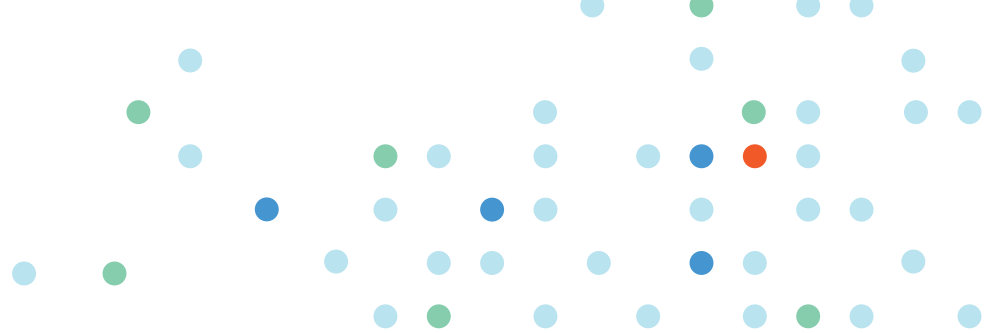
A magyar felsőoktatással kapcsolatos mobilitási és integrációs kérdések kapcsán mind a szakma, mind a szakmapolitika hajlamos a külföldi orientációra – a magyar felsőoktatást küldőnek, vevőnek tekinti, sokkal inkább, mint befogadónak és „eladónak”. Ennek következtében a hazai felsőoktatási programok, még azok is, amelyek különösen népszerűek a külföldi, különösen az európai hallgatók körében, nélkülözik azt a szolgáltatási háttérrel, amely igazán színvonalassá, versenyképpé tenné ezeket a képzési programokat.

A tanácsadás ezen hallgatók számára egy ilyen minőségi szolgáltatás, amely különböző területeken és aspektusokkal egészíti ki a szűk értelemben vett képzési/oktatási programokat.

A prezentációban konkrét példákon keresztül mutatjuk be a tanácsadás lehetőségeit itt tanuló külföldi hallgatók számára az alábbi területeken:

- kulturálisan intencionális tanácsadás – a kulturális integráció és a mobilitás szerepe
- a tanácsadó, mint a magyar felsőoktatás érdekképviselője vállalkozó személy a tanácsadás folyamatában
- életvezetési tanácsadás – kulturális pszichológia és pszichoterápia
- karriertanácsadás – egy hipotetikus globális európai szociális és foglalkoztatási övezetben.

A prezentáció végén bemutatunk egy hipotetikus szervezeti modellt, amelyben hasonló szolgáltatások hatékonyan működhetnek.

PUSKÁS-VAJDA ZSUZSANNA

FETA

MIRE KELL FELKÉSZÍTENI A DIÁKOKAT? A FOGADÓ EGYETEMEK INTÉZMÉNYI KULTÚRÁJÁRÓL A VISSZATÉRŐ ERASMUS DIÁKOK NARRATÍVÁI ALAPJÁN.

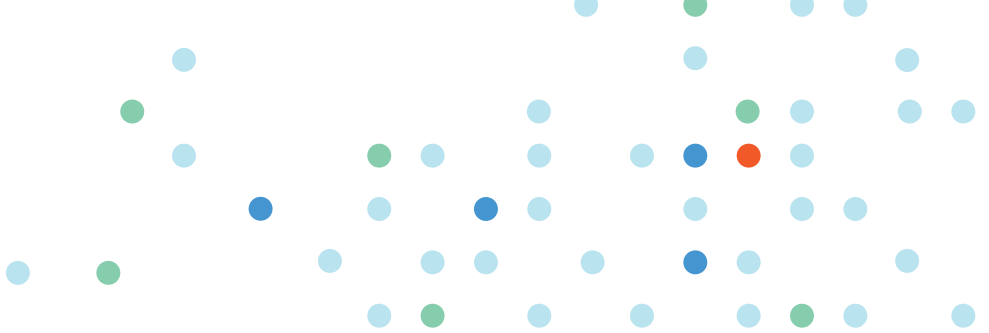
Általános közmegegyezés, hogy az ERASMUS ösztöndíj egy védett körülmények között zajló tapasztalatszerzés. Lehet tanulni, világot látni, új embereket megismerni. Kapcsolatokat teremteni. Jó lehetőség körülnézni és előkészíteni egy későbbi utat: tanulás vagy munkavállalás céljával. Ezt számszerűsített adatok is alátámasztják. A Tempus Közalapítvány 2008/09-es éves adatai (N=3145) szerint az Erasmus tanulmányút átfogó értékelése nagyon pozitív: a diákok több mint 97%-a elégedett (Bokodi Szabolcs 2010).

Miért kell akkor mégis a felkészítésre gondot fordítani?

A Felsőoktatási Tanácsadás Egyesület munkatársai egy nagyobb, a Tempus Közalapítvány finanszírozta vizsgálat részeként 2010-ben hólabda módszerrel egy rövid kérdőívet vettek fel és a megadott vezérfonal alapján interjút készítettek tizenöt ERASMUS ösztöndíjassal. A kilenc ország tizenöt egyeteméről nyolc magyarországi egyetem különböző karaira, tanszékeire visszatérő Erasmus-os diák narratíváiból kirajzolódik, hogy a különböző probléma típusokat a fogadó ország és azon belül a fogadó egyetem és azok alegységei valamint a kibocsájtó egyetem intézményeinek kultúrája közötti különbség generálja. A kulturális kontaktus során szerzett tapasztalataikat saját, fiatal felnőtt élettörténetükbe ágyazottan fogalmazzák meg a fiatalok.

A problématípusok és a szóhasználat elemzéséből nyilvánvaló, hogy a hallgatónak alkalmazkodniuk kell a befogadó egyetem lazább-szorosabb elvárásaihoz és ennek érdekében vállalkoznak a kultúra-közi tanulásra. Azt viszont szintén tanulni kell, hogy tudjanak kérdezni, a megtapasztaltakat a helyi kontextus összefüggéseiben értelmezzék és ne a kibocsájtó egyetemhez hasonlítva a „jobb” vagy „rosszabb” kategóriákba besorolják.

Meggyőződésünk, hogy a különböző kulturális mintázatok megrajzolása segítheti, hogy a diákok a színjátás mintájára a tapasztalatok feldolgozása során megtanulják a(z intézményi) kultúrák látását (Bateson M.C. 1995). Másrészt, hogy megtanuljanak bánni saját reflektív képességeikkel és javítsák azt, annak érdekében, hogy megszerzett képességeiket egy következő átmenet helyzetben is jól tudják kamatoztatni.

DR. NEMESLAKI ANDRÁS

Budapesti Corvinus Egyetem

AZ ÜZLETI VERSENYKÉPESSÉG NÖVELÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI AZ ERASMUS PROGRAMMAL

A válsággal terhelt gazdasági helyzetben a munkáltatók és munkavállalók viszonya a megszokottnál is konfliktusosabbá szokott válni. Különösen érzékeny ez a viszony, akkor, amikor az egymással szembeni elvárások nehezen találkoznak a teljesíthető realitásokkal. Erről a kérdéskörrel meglepően kevés elemzés és vizsgálat áll rendelkezésre a külföldi részképzésben résztvevő hallgatók és munkáltatók vonatkozásában. Az ERASMUS program például kimondottan sikeres az egyetemek stratégiai építkezésében, a hallgatók és a szülők körében, de mire számíthatnak a hazai munkáltatók? Ez a kérdés egyre jelentősebb lesz azzal, ahogy a külföldi részképzések aránya növekszik, és egyre több egyetemet végzett munkavállaló fog hosszabb rövidebb európai tanulási, kulturális és igen gyakran munkatapasztalattal rendelkezni. A kérdés természetesen meg is fordítható: mit várhat a lelkesedéssel és különleges élményekkel rendelkező ERASMUS alumni a hazai munkáltatóktól? Mit tegyen, hogy sikeres álláskereső legyen, ne csak külföldön, hanem Magyarországon is? Az előadás ennek a problémakörnek járja körbe néhány aspektusát.

FÜZI VIRÁG

Eötvös Lóránd Tudományegyetem PPK Budapest doktorandus, FETA

ERASMUS TRÉNINGEK – a kiutazó hallgatók indulás előtti felkészítésének és a visszaérkezés utáni reintegráció segítésének jelentősége a gyakorlatban

Az Erasmus program keretében külföldre utazó diákok számos nehézséggel kell, hogy megküzdjenek a tanulmányaik során, mint pl. az idegen nyelvű oktatás, a megfelelő anyagi háttér és a megfelelő szállás biztosítása, stb. A nehézségek némelyike részben pszichés – az új közösségbe való beilleszkedés, a korábbi kapcsolatok fellazulása pszichológiai értelemben vett megküzdést igényel a programban résztvevőktől. Az új környezet - még ha előre meghatározott keretei is vannak a visszatérésnek – többnyire megterhelő és distresszel jár.

Bár elsőre talán kevésbé evidens, ugyanígy megterhelő lehet a visszatérés is egy külföldi ösztöndíj után. Gyakori például, hogy a külföldön hirtelen önállóvá vált hallgató a régi élethelyzetében korlátozottan tudja érvényesíteni az újonnan megszerzett kompetenciákat, nehezen változtat az életvitelén – bár ő maga megváltozott közben.

A fentiek miatt alakítottuk ki (Füzi Virág és Boncz Ádám) az külföldre induló diákokat felkészítő, és az onnan visszatérők visszailleszkedését segítő Erasmus tréningeket.

Az indulóknak szóló tréning célja a hallgatók pszichés felkészítése: a gyakorlatok során a résztvevők szembesülnek a várható problémákkal, esetleges félelmekkel és kidolgozzák, illetve közösen átbeszéljük a rájuk adható válaszokat, megoldási módokat. A csoportmunkát követően a résztvevők Magyarországon tanuló külföldiekkel és korábban Erasmus ösztöndíjjal külföldön hallgató hazai diákokkal találkoznak.

A visszatérők tréningjének a célja, hogy – az Erasmus program célkitűzéseivel összhangban – a tapasztalatok ne csak egy elszigetelt eseményt alkossanak az egyén élettörténetében, hanem annak szerves részévé váljanak. Ennek érdekében főleg arra koncentrálnunk, hogy a külföldi tartózkodás során vagy eredményeként átélt változások és a visszatérés élménye, ill. a régi-új élethelyzet milyen viszonyban állnak egymással – közösen keressük, hogyan érvényesíthetők a tapasztalatok a visszatérés utáni életben is.

DR. KISS ISTVÁN

Eötvös Lóránd Tudományegyetem PPK Budapest, FETA

KISS VIRÁG

Debreceni Egyetem Hallgatói Külügyi Bizottság

FÜZI VIRÁG

Eötvös Lóránd Tudományegyetem PPK Budapest, FETA

WORLD CAFE MÓDSZER BESZÉLGETÉSEK: Az együttműködés keretei. A probléma felismerése, továbbirányítás és a szupervízió fontossága. Szintezett tanácsadói szolgáltatások

A külföldi tanulmányok gazdag tapasztalatot jelentenek: új környezetet, idegen, varázslatos kultúrákat, új embereket ismerhetnek meg a vállalkozó kedvű diákok és oktatók. A helytállás az új kulturális környezetben a sikeres alkalmazkodáshoz személyes erőfeszítést, megküzdési és életvezetési készségeket igényel. A tapasztalatok az életpálya-építés későbbi fázisaiban: az álláskeresés, karrier-építés folyamatában eredményesen hasznosíthatóak.

A nap során eltérő szakmai nézőpontunk előnyeit felhasználva, plenáris előadások és az Open World Cafe módszer segítségével oszthatjuk meg egymással a mobilitással kapcsolatos tapasztalatainkat. Rövid, tematikus kiscsoportok között váltogatva, egymás eredményeire reflektálva tekinthetjük át az eredményesnek bizonyuló stratégiákat („amit már tudunk, hogy bevált”), megfogalmazhatjuk igényeiket, elképzeléseiket („amire szükség lenne, hiányzik”), és ötleteket fogalmazhatunk meg, egy hatékonyan és gazdaságosan működő integrált szolgáltatói hálózat működtetéséhez („hogyan foghatunk össze a hatékony ellátás/ellátó-rendszer működtetése érdekében”).

FÜZI VIRÁG

Eötvös Lóránd Tudományegyetem PPK Budapest, FETA

TAKÁCS RITA

ELTE Kortárs Segítő Csoport

HALLGATÓI ÖSSZEFOGÁS (ajánlott: kortársak, mentorok, HÖK Külügyi Bizottság tagok részére)

A szekció kitüntetett célja olyan hallgatói szervezetek közötti kapcsolathálózat és együttműködés kiépítése, amelyek összehangoltan hatékonyan tudják képviselni és segíteni a magyar és külföldi Erasmus hallgatók felmerülő szükségleteit. Meghívtuk az Erasmus hallgatói szolgáltatások legkompetensebb szereplőit, akik különböző szinteken vesznek részt a hallgatók igényeinek megfelelően. Szeretnénk, hogy ez az alkalom egy olyan interaktív fórum és ötletbörze legyen, amely során megbeszéljük a tapasztalatainkat, összegyűjtjük a problémákat, leggyakoribb panaszokat és felmerülő lehetőségeket, ami alapján feladatokat, célokat tűzünk ki a kompetenciák szerint. A meghívottakat szeretném kérni, hogy készüljenek bemutatkozással, és gondolják át tapasztalataikat, amiket szeretnének megosztani a fórumon!

A szekció tervezett menete:

- 1. **Ismerjük meg egymást!** – az egyes szervezetek bemutatkozása 5 percben, együttműködésre vonatkozó jó gyakorlatok ismertetése (tevékenységük, kompetenciáik, céljaik)

Füzi Virág ● Takács Rita

HALLGATÓI ÖSSZEFOGÁS (ajánlott: kortársak, mentorok, HÖK Külügyi Bizottság tagok részére)

2. Tapasztalatcsere, ötletbörze, javaslatok témák szerint

- felkészítés – tréning, tájékoztatás
- fogadás – beilleszkedés segítése, tréning, programok, tájékoztatás
- reintegráció segítése – tréning
- adminisztráció, ügyintézés
- tanulmányi ügyek (pl tárgyfelvétel, kreditbeszámítás)
- krízisintervenció
- mentális jóllét, pszichológiai tanácsadás
- információnyújtás
- nyelvi projektek
- anyagi források, pályázatok
- fórum, internetes felület, linkek, levlisták
- érdekképviselet
- hiányosságok

3. Célkitűzések, feladatok

- a MI hálózatunk – levlista/fórum, mivel kihez forduljunk, továbbirányítás
- egymás képzése/képzők képzése
- motiváció
- feedback, kutatás

DR. DÁVID MÁRIA

Eszterházy Károly Foiskola, Eger

BURGYÁN ANNAMÁRIA

ELTE Kortárs Segítő Csoport

TANULÁSI TANÁCSADÁS

A felsőoktatási tanácsadás során kiemelt feladatként jelenik meg a hallgatók tanulmányi munkájának támogatása. A hallgatók tanulási sikerességének segítése pozitívan befolyásolhatja személyiségfejlődésüket és kapcsolataik alakulását egyaránt.

FETA Szakmai Napon a szekció fórumot biztosít a tapasztalatcserére, a különböző felsőoktatási intézményekben folyó tanulási tanácsadási gyakorlat áttekintésére.

A workshop lehetőséget teremt arra, hogy a résztvevők bemutathassák saját módszerüket is, és tudomást szerezzenek a különböző *jó gyakorlatokról*.

A szekcióülésen a jó gyakorlatok egyikeként bemutatásra kerül az EKF-en kifejlesztett tanulásdiagnosztikai öndefiníciós kérdőív, és internetes tanulásfejlesztő weblap.

A szekció célja, hogy összeállítson egy ajánlássort azok számára, akik hasonló típusú szolgáltatást kínálnak/nának a felsőoktatásban, illetve elősegítse a kliensek továbbküldési útjainak átláthatóságát.

DR. SZENES MÁRTA

SZTE Egyetemi Életvezetési Tanácsadó

SEBŐ TAMÁS

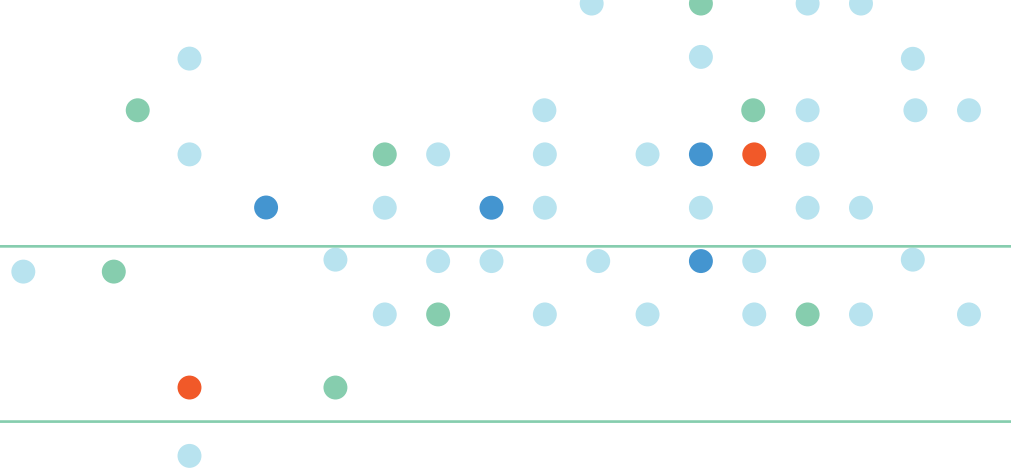
ELTE PPK

E-COUNSELLING ERASMUS DIÁKOKNAK

Napjainkban egyre többen keresnek és kapnak válaszokat kérdéseikre, a világhálón keresztül. Nincs ez másként a lelki élet terén sem. Az on-line tanácskérés több szempontból is jó eszköze az Erasmus-tanulmányokat folytató diákok számára:

- E-mail-es, SKYPE-os formában könnyű felvenni a kapcsolatot a tanácsadóinkkal. Az internet felhasználásával az idő és térbeli keretek, megengedik a helyszíntől független információ/segítségkérés lehetőségét.
- Az on-line tanácsadó segít megítélni a probléma mélységét, a további segítség szükségességét. A szakember segít rátalálni az adott kérdéssel kapcsolatos pszichoeducációs tartalmakra. Igény esetén rendelkezésre áll online formában, vagy tovább irányít az adott egyetem személyes tanácsadója felé.
- A tanácskérő saját maga szabályozza, hogy mennyire marad anonim. Önmaga döntheti el, milyen információt és milyen mélységben oszt meg magáról. Idegen környezetben számos váratlan szituáció vagy akár diszkonfort érzés adódhat a kulturális különbségekből fakadóan, melyet nem mindenkinek könnyű személyesen felvállalni. Egy e-mail megírása ugyanakkor nem rejt annyi kockázatot.

Az online tanácsadási forma önmagában természetesen nem elegendő az Erasmusos diákok életvezetésének támogatására, de egy fontos átmeneti teret képez a problémák megfogalmazásához, tudatosításához, illetve a megfelelő támogató háló kiépítéséhez.

DR. NEMESLAKI ANDRÁS

Budapesti Corvinus Egyetem

LÁSZLÓ NOÉMI

ELTE Kortárs Segítő Csoport

AZ ÜZLETI VERSENYKÉPESSÉG NÖVELÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI AZ ERASMUS PROGRAMMAL

Hogyan találjon egymásra az egyre nagyobb létszámú külföldi részképzésen részt vett végzettek csoportja és a hazai munkáltatói piac?

Mit tehet ennek érdekében a hallgató, a munkáltató, az oktatási intézmény, a tanácsadók és más szervezetek? A workshop ezeket a kérdéseket vizsgálja és beszéli meg.

